

Kaitjeliidu aumärkide kinnitamine.

Eile oli vanematekogu koosolek.

Eile oli kaitjeliidu vanematekogu koosolek, kus muu seas päevalorral oli kaitjeliidu aumärkide kinnitamine. Kaitjeliit kawatseb ajutada: 1) kaitjeliidu hooajua-närgi, 2) lastemärgi ja 3) „Kotkaristi“.

Vanematekogu otsustas teatame homses numbris.

Koosolekut juhatas vanematekogu esimees kindral J. Vaidoner. Koosolekust võttis osa ka riigikogu esimees R. Einbund, kes on vanematekogu abiesimeheks, kaitjeliidu ülem ning peaabi juhitud jõud.

„Suur-Tõll“ merel.

Eile jõitis esimest korda laevatega merele meie suurim jäämurdja „Suur-Tõll“. Ta reis oli selle lõttu tarvilik, et „Tasuja“ sadamas süü peale võlma hakata.

Viimased maifid külmad ilmad, mis tõid enesega jäätelkumise kaasa, on kogu Soome lahe jääga katnud. Praegu algab jääpiir juba läänepool Osmusjaart.

Wälisajalikejanitud laulupeo'e.

Eile oli välisministeeriumis nõupidamine välisajalikejanitluse wastuvõtmise üle, kes Eesti kaitsejõud tulewad laulupeo ajal esilekõlma. Seni on andmete järele kawatsevad meid külastada ligi 10 ajalikejanitluse.

Nõupidamistest võttis osa ajalikirj. liidu esimees, raudteewalitsuse etspuutaksooni direktor Meimann ja laulupeo toimetaja.

Koosolekul puudutati välisajalikejanitlusele korraldama rjngjõudu kawa mööda Eesti lähelpanuäärsemaid kohti. Wälisajalid on kawatsejad Soomega, Narwa, Tartu, Wälja ja Pärnu.

Raudteewalitsuse korraldus jääb raudteewalitsuse hoolde.

Wälisajalike kawa töötatakse wälja hiljem.

Maaalade wahetamine.

Esmaspäewal oli teedeministeeriumis juures nõupidamine maa-alade wahetamise kohta Tallinna linna piirides. Soowiwadusi maa-alade ja hoonete saamiseks on mitukümmeid tüüpi mitmele ametajutusest. Nii on haridusministeeriumi huumitatud mitmeid koolihooneid, raudteewalitsus tahab maariwast raudtee äärel, sõjaminesteeriumile on tarwilikud mitmed alad, linnawalitsus soowib maad kawatsetawa roheline wõo korraldamiseks.

Nõupidamisel otsustati, et kõik asjad huumitatud ametajutused omad soowid loeme nädala jooksul teedeministeeriumile awaldada, kus siis asjad korraga lõpulistule lahendusele tulewad.

Parlamentidewahelise ühingu

Cesti rühma koosolek.

Kolmapäewal, 25. jaanuaril, kell 7 õhtul peetakse riigikogu einelaua ruumides parlamentidewahelise ühingu Cesti rühma koosolekut, kus päewalorras juhatusel walimine ja aruanne parlamentidewahelise ühingu Pariisi konverentsi tööst.

Norra walitsuse kriis.

Pariis, 24. jaanuaril. Osloft teatatakse: Kuningas tegi töderakonna juhile Madjenile ülesandeks uut walitsust luua.

Rumeenia krooni küsimus.

Pöllumeeste erakonna seisukoht.

Pariis, 24. jaanuaril. Endine Rumeenia rahaminister Popovici, kes on üks Rumeenia talupogade erakonna juhtidest, seletas „Matini“ esindajale, et endise kroonprintsi Caroli tagasiluulet Rumeeniasse on wõimalik. Aga ka tema pärast ei wõidawat seadust rikuda. Rumeenia talupogade erakonna tähtsaimaks illesandeks olewat seadusliku lorra maksuapanek wabade üldwalimiste laudu. Ilma wabalt walitud parlamendita ei olewat Rumeenia majanduslik ülesehitus wõimalik.

Läti ministrid ei saa kõrgemat palka.

Läti sotsiaalslik walitus ruttas kohe seimil palgakõrgendust hirmata. Seimi eelarwe komisjon aga liiskas kõrgenduse nõudmise tagasi. Läti ministrite palgad jääwad endiselt.

Rahaministri eelarwefõne riigikogus.

Maanduse'u areneb loo'usrikkalt.

Riigikogu trispäewal õhtul koosolek algas weibi hõredapoolse o'awõttuga, kuid selle eest oli rõdudel pealkululajaid rohken.

Riigikogu juhatus teatas, et terme rida uusi seaduseelnõusid on komisjonidesse antud. Selle järe'e anus kõnetoo'i rahaminister Teetso ja algas pikemat eelarwe kõ-

net, mille walju häälega paberilt ette luges. Minister waatas meie majanduse'u peale lootusrikkalt, nimetas aga, et meie majanduse'u areng on liiga kõrge ja majandusparaat liig rasketäranane, kuna mõnes asutuses kulub kuni 80% maksudest nende järe'endamisest.

Wargajahi pealinnas.

Käerand ei pidanud korlewarast.

Kell päewil paidi Nõmmel toime korlewarast, kust wõu juurel hulgal ära warastati. Politseilisel juureluseel langes kahtlus selle warguse toimepanemises tuntud warga Hugo Bertmanni peale, kes juba mitmel korral warguste pärast karistatud ja nüüd wabaduses wiibis. Tehti korraldus Bertmanni aresteerimiseks.

Esmaspäewal õhtupoolikul umbes kella 3—4 ajal läski ühel kriminaalpolitseilise asjastendil korda Bertmanni tabada Liwa jaamas, kus ta rongi ootamas oli. Wargast sai kriminaalpolitseilise aresteerimiseks kuulutada, kui wiimane haaras jaama eeteruumis olewa pingi ja tahtis sellega kriminaalpolitseilise liha. Kriminaalpolitseilise lorgas kõrwale, kuid jeda sil'apilkul kahtas Bertmann ja hüppas uljeft wälja, jeda oma järgi lullu teeratas.

Kui kriminaalpolitseilise jaamahoonest wälja sai, oli Bertmann juba kaugel. Ta põgenes Tallinna sihis ja kadus peagi lähedal asuwasse metsa. Kriminaalpolitseilise lasti temale küll rewolwrist mitu pauku järele, kuid kuulid põgenest ei tabanud.

Kuna Bertmannil seeford korda lasti pääjeda, siis alustati meel jamal õhtul ta õhtumist. Wõpust leididki lasti kriminaalpolitseilise ta Pärnu maantele alguses asuwas restoraniist „Pöllumeeste kodu“, kus ta wiina jõi koos kahe sõbraga. Kriminaalpolitseilise hahtus Bertmanni neudega politseilise illekuulamisele kaasa tulka. Seba täsku Bertmann ei kuulunud, waid hakkas wasta, seletades, et: „Elast teie mind siit küll ära ei wii, ennem furnult.“ Kuna ta suur tugew mees (24 aastat wana), siis ei suutnud kriminaalpolitseilise teda restoraniist omal jõul ära wiia, waid lasti kelnritel telefoniteel abi wälja kutsuda. Peagi tulid kohole lasti konstaablit ja weel üks kriminaalpolitseilise. Suure wacwaga lasti neil wiiteft korda Bertmanni restoraniist wälja wiia ja autosse paigutada. Enne jeda oli restoraniist suur rabelemine Bertmanniga. Ka autos ei jäänud ta rahulilulise, waid jottas wastupanu ning purustas loguni ühe käerand.

Ta paigutati eile wangimajja

Lo'duainele hinnad London's.

Pekoni- ja munatuga kindel, wõi hind näitas lan gemist.

Narjasaaduste hinnad Londonis 21. jaan.

Wõi: Taani wõi 172—174 sh. per cwt., Uue-Merimaa wõi 148—154 sh. per cwt.

Wõihinnad on möödnud nädala jooksul keskmiselt jällegi 2 kuni 4 shillingi wõrra per cwt. langenud. Eft küll turu seikuford kindlusteta paistab, ennustawad wõi järe'ewad jada hindade püsima jäämist praegu jelle ta'apinnale. Wõuade wõihinnad on möödnud aasta wastawa ajajärgu omadest imadalamad. Hinnad lastwat ainult wõi walimistamiskulud. Uue-Merimaa on wõidoodangu hooaeg möödnud. Seal praegu walitsetawad kuuwad ilmad nõuawad ka omal poolt toodangu peale wähenewast.

Praegu te madalate hindade tõttu on Londonis nõudmine ajumaade wõi järele elaw. On arwata, et ka kontinent ajumaade wõi wastu suuremat huumi hakkab näitama, kuna Euroopa wäljameemaade hinnad ajumaade omadest huumidul kõrgemad on. Praegu te Kopenhaageni hindade juures en jeda wõid raste Jngli'e turule paigutada. See wõi läheb nüüd praegu jalkult Sakjamaale. Cesti wõid Londoni turul ei olnud.

Pekoni: Taani 77—83 sh. per cwt., Rootsi 70—79 sh. per cwt., Cesti 68—74 sh.

per cwt., Poola 66—72 sh. per cwt.

Pekoni hindades ei olnud muutust möödnud nädala jooksul. S'hwitise hinnalorguse järele on turg kindlama tooni omandanud. Taani pekoni mängib turul domineeriwat o'a. Cesti juure nõudmine lahjemate sortide järele, kuna jeda kaup wähesel määral turul on.

Cestist on nädala jooksul, mis 17. sh. lõppes, 1000 palli pekoni päralt jödnud ja jeda müüdi 66—74 shillingit cwt. Alidest oli nõudmine Walti riikide pekoni järele esime nädala omast parem ja hinnad olid kindlamad.

Panamunad: Taani 22/6 kuni 26/6 sh. per 120 külli, Belgia 21—22/6 sh. per 120 külli.

Kanamunade hinnad on kindlad ja nõudmine wõrdlemisi elaw. Saadetised wäljameemaadest näitawad suurenemist, aga nad mahurati ära ilma raskusteta. Eft küll turu toon praegu kindel on, näitawad saadetised jark-jarkult suurenemist. Sellepärast on warsti hindade langemist oodala. Cesti hea oli nõudmine odawamat sorti munade järele. Cestist ei olnud kanamune Londoni turule tulnud.

Lürgi kommunistide protsess.

Pariis, 24. jaanuaril. Konstantinopolist teatatakse: Kommunistide wandeslõp protsess lõppes. Suurem osa jünaluseid mõisteti wangi. 25 kaebelust mõisteti õigeft.

ühiskriigid ja Suur-Britannia.

Ameerika admiralid kurjannitused.

Berliin, 24. jaanuaril. Senator Voray tagasilõrjumistest hoolimata on New-Yorgi meretehaste ülem admiral Bluntet uuesti erinend seletusega sõja hädaohust ühiskriikide ja Suur-Britannia wahel. Bluntetti arwates wõiwat joda Ameerika ja Angliismaa wahel juba lähemas tulewikus puhkeda. Ka Londoni „Timesi“ end ne toimetaja Wisdom Steed, kes hiljuti Ameerikast Londoni tagasi jõudis, peab Jnglije-Ameerika konfliktit hädaohu wäga tõsiseft. „Daily Mail“ aga on rahustama hakanud. Selle lehe arwates on niijugused kurjannitused suuresti liialdatud.

Ühiskesed teated.

Magu Stohholmist teatatakse, efitasid Rootsi kaitsejõud jaoakutegule ettepaneku, milles nõutakse Rootsi desarmeerimist.

Saksa kommunistide juht Thälmann, kes sihel Austra kommunistide koosolekul wõna terawaid jönu Austra walituse wastu tarwilas, saadeti wõimude poolt Austraist wälja.

Tõsiast teatatakse, et uued Jaapani parlamendivalimised peetakse 20. webruaril. Buenos Airesist teatatakse: Endine Buenos Airesi kuningas Ferdinand saabus jia. Tema reisi eesmärgiks on uurida Argentiina ka'meritit.

Washingtontist teatatakse: President Coolidge wõttis Jiri wabaritigi presidendi Cochrane wastu.

Belgradist teatatakse: Lõuna-Slaawia kuningas reie poja sünnimise puhul kuulati wähemarele sünnilastele amnestia.

Saksa lendur Waquer püstitas Dornieri mereleenukil 4000 kilogramm-lise rasku'ega uue kiirusrekordi, lennates 209,5 kilomeetrit tunnis. Lenou kontrollleeriti ametlikult.

Wene süüdistab Läti

kaubalepingu mittetäitmises.

„Latwis“ kirjutab: Nõudogude Wene walitus süüdistab Läti tööstureid, et just Läti töösturite kõrge nõudmine tõttu ei saanemad (wenelased) Läti-Wene kaubalepingut korraldada täita. Läti töösturid nõuawad paberi ja telluulooft eest hoopis kõrgemat hinda kui Eesti ja Soome töösturid. Nii kallist kaupa ei saawat wenelased osta, kui mujalt odawamalt pakutakse. Et lepingu täitmine kontab, see olewat puha Läti töösturite sihi, arwawad wenelased.

Warga tabamine Tartus.

(„Raja“ kaastöölistelt traaditeel.)

Tartus tabati politsei poolt keegi Johannes Jänes, kes 16. jaanuaril Pärnus Meft. Hammerbeki juures kuld- ja hõbeasju oli warastanud, siis Tartu jõitnu ja seal asjad maha müüdnud. Saadud raha oli ta paari õppäewa jooksul maha pummedanud.

Ta ise seletab, et tal teadagi kaastööst pole warguse juures olnud, kuid olewat selgunud, et tal keegi naisterahwas abits olnud.

J. Jänes teeninud omal ajal Tartu-Wõru rahulogu prokuratuuris ametnikuna ja ka kujanil mujal.

Warastatud asjad saadakse kätte.

Sublow tuur lo'ainist.

Printseft Viktoria oma mehe närimhaiguste sanatooriumi palgutanud.

Endise Saksa keisri õe printseft Viktoria on Nooma lehtede t-atei oma noore abilgata, Wene pagu'aste Wlekamber Sublowi sanatooriumi annud. Nimest tegi printseft kindlast, et Sublow on raste kolainist. Sublow oli waremast juure joodikuna tuntud. Ta wõle Bonnis kuu head abielumest mänginud, waid printseftile joomisega juba rohkesti peawast teinud.

Printseft waatas jeda küll aega kanakult peast, kuni kannatus katkes. Viktoria ei leidnud muud abinõu kui pani Sublowi sanatooriumi.

Sublowi imelik ilaspidamine — ta magab päewal ja elab õjel, tunneb huumi kõitlugu meidruuste wastu ja mängib lasteriisidega — paneb kahtlema, kas ta õit üldje waimlikult normaalne.

Julgoleku komitee istungite.

Berliin, 24. jaanuaril. Lehtede teatel saadawad ainult Tšehhoslowakkia, Kreeta, Holland ja Soome oma esindajad rahwasteliidu julgolekukomitee istungile, mis 26. jaanuaril Praagas algab. Suur-Britannia, Rootsi, Norra ja Belgia on oma ettepanekud märgutirjadega teada olnud. 17 riiki on teatanud, et nemad komitee istungist oja ei wõta.

Warsjawist Moskwa.

Warsjawi, 24. jaan. Kaubanduse ja tööstusministeeriumi wäliskaubanduse osakonna juhataja Solowowski ja wäliskirjanduse osakonna juhataja Solowko löidawad homme Moskwasse. Nende jöit sejab ilidenduse nõudogude ettepanekuga Poola-Wene kaubalepingu asjus.

Prantsuse wäliskaubandus.

Pariis, 23. jaanuaril. Prantsusmaa järe'ewad oli 1927. aastal 52 852 miljoni franki, teega 6.745 miljoni frangi wõrra wähem kui 1926. aastal. Wäljaveedu oli 55.221 milj. franki, teega 4.353 milj. frangi wõrra wähem kui 1926. aastal.

Metjaillema enesetapmine.

23. jaanuari hommikul k. 10 ajal lõpetas Tartu metskonna mehikülem Hans Landmann oma elu rewolwrikuluga. Kuus padrumit oli tal kaulal, kuna seitsmendal enesetapmiseks kaotas. H. Landmann oli 60 a. wana.

Enesetapmise põhjus on teadmata. Minngiust kirja pole kadunu järele jäänud. Wiimaste ajal olewat ta haiglane olnud.

Nida koosolekuid Warbolas

Pühapäewal pidas Warbola perenaiste jeltis oma peakoosolekut, kus arutusel olid küsimused korraldus ja teised tähtsamad küsimused.

Samuti pidas sel päewal koosolekut Põlli kontrollühituse ajutine juhatus, kes otsustas ajutama peakoosoleku koku kutuda 2. weebr. 1928. a. Põllitüla Karuka tallu. Siis oli weel Põlli algkooli hooletogu koosolek ning lõpuks ka Warbola põllumeeste kogu juhatus koosolek. Otsustati lõikuspäewa pidada 29. jaanuaril. — 3.

Saksa sõjainiisleri minewik.

On keiser Wilhelmi troonilt kukutanud.

Teatavasti nimetati hiljuti uueks Saksa wabariigi sõjainiisriks kindral Gröener. See nimetamine mõjus ilmatuvalt ja hirmrohkest mitte üksi Saksa maal, waid ka nendes suurriikides, kes ilmasõjas Saksa maaga vastu koalitsioonis seisis. „Gröeneri nimi on ka Wenemaal sühtes hästi tuntud,” kirjutab Riia leht „Segodnja”. Saksa sõjainiisleri olemat sama isik, kellega Wene wabameesle kodanlike erafonna juhtid nõu pidasid hetmani päewil Ukrainas. See wabameesle rühm oli Miljutowski algatatud Saksa orientatsioonil suunas teatavama hakanud. Läbirääkimisi kindral Gröeneriga peeti Kiiewis selles mõttes, et kaoks Saksa sõjavägede Wenemaal kohutada enamlaste wõitumise mahaturumiseks. Kindral Gröener määrati märtsikuu 1918. a. Saksa sõjavägede staabiülemaaks Ukrainas. Pidas Kiiewis P. Miljutowiga läbirääkimisi enamlaste wõitumise mahaturumiseks.

Reisriaegsete kindralite hulgas on Gröener huvitava minewikuga isik. Tema nimetamine sõjainiisriks seisis ägedalt vastu Saksa parempoolsete ja monarhistlike organisaatsioonide. Nüüski kindral Gröeneri nõudmisele taanud Gröener sõjainiisriks.

Saksa parempoolsete ja endise keisri poolehoidjad nimetawad Gröeneri ainult pahameelega ja wiisuga.

Mõni päew enne Saksa revolutsiooni, 1. nov. 1918. nimetati Gröener sõjaväe kindral-kortermestriks Ludendorffi asemel. Sel ajal pidi Gröener ohustama wäga tähtsaga küsimuse: kas taata sõjaväed frondist tagasi wäljamaale, nagu nõudis keiser Wilhelm, maha suruma lüüritud revolutsiooni, wõi tunnustada wabariiki ja riigipööret ning hoida sõjaväes disiplinil alal ja hoida sõjavägi frondist paigal ning peale rahu tegemist marsšida läies lorras koju.

Selles küsimuses just jäänudistatav Saksa parempoolsete ja keiserlikumardajad Gröeneri, et see annud keisri ära. Gröener selle vastu tõendas, et alles ise keiserlikkuse poolehoidja pole ta mingilugust keisri aruandmist toimunud, waid Wilhelm 2. pole ise oma ülesannete kõrgusel seisnud. Keisri hõudunud mehhiis ja arusaamine oma kohustusest seisus. 9. novembri teatanud Gröener, et Saksa sõjavägi ei lähe rahwa vastu ega ei hakka revolutsiooni maha suruma. Carnaast käski sõjavägi ei löida. Mõned kindralid wäljast Gröenerile vastu. Gröener wastanud:

Minul on teised teated. Ma tahan teatada, et sõjavägi läheb koju täielikus lorras oma kindralite juhatusel, kuid seda

ei tee tema enam keiserliku kõrguse käul, sest sõjavägi ei teisa enam teie keiserliku kõrguse seljataga.

Carnaast järsku ja ennetumata ütlemit ei juuda Saksa monarhistid praegu selle sõjainiisriks andeks anda.

Suwitaw olnud selle juures, et niijugue traagilise juhu peale tähendanud ka feldmarsjal Hindenburg, praegune Saksa president, et tema kindral Gröeneri arwamist käiesti pooldab.

Sellest loost on endise keisri austajad nüüski jutu sekkunud, nagu oleks tolleegne kindral Gröener keiser Wilhelmi troonilt kukutanud.

Meg tõendas, et kindral Gröeneril oli digus: revolutsiooni wõitis ja Wilhelm 2. pögenes Hollandisse.

Saksa sots.-demokraatide juht Scheidemann, kellel tuli revolutsiooni päewil 1918. käsiläies töötada kindral Gröeneriga, tähendab wiimase kohta:

Gröener kuulub kahtlemata kõige tublimate ohwitseride hulka, mis Saksa sõjaväel üldse olud. Kuna wana keiserlikus sõjaväes tublidus üksi kuigi palju ei tähendanud, tuli Gröeneril wõidelda mõningategi raskustega. Olets ta wähemalt „von” olud, aga lihtne lodanil! Kes teab, kas teda nüüski, keiseri ajal, oleks wõetud wabariigi kaitsewäele. Oles sõjaajal sõjatööduse korralduse ülemaaks, õppis ta hundma töölist, kuid ka töösturite omapäraseid wõiteid, astudes igalpool üles pehede vastu. Mõnda piitatus ta awalikult häbiastawat nähtust: Saksa raskustööduse jaadused lihtsib sõjaajal Helweetsia landu liitrikkidesse. Kui eimene juurem streik 1917. sõjatööduses lahti puhkes, waatas Gröener rahulikult pealt ja tähendas: „Laste tödlii ahmida natuke wärsket õhku, küll nad siis jälle käidawad oma kohust.”

Gröeneril oli laugese ulatav õnn. Kui tema oleks aasta warom astunud Ludendorffi asemel, Saksa walitjusel ei oleks siis wistküti tulnud Wilsoonilts armu paluda. Kui kindel monarhist seisis tema ohwitserina aigul selle wäetu, et Wilhelm troonilt lahkuks. Aga tema oli ka mees, kes monarhisti kohuseid õieti mõistis. Sellepärast lasks ta oma abjutandi landu Wilhelmi keldi, mingi tema kaitsekaawi, mitte paraadi pidama ega aumärke wälja jagama, waid wõitlema waenlase vastu ja oodaku seal kuuli. Keiser lükkas müidugi jarnase elu-kuudetawa ettepaneku tagasi ja lahtis sõjaväe eesotsas minna punase Berliini kallale, wõitlema oma rahwa vastu. Seal oli jällegi Gröener see mees, kes keisri lauwajusele kindlast vastu astus.

Majandusühijuste tegelaste nõupidamine.

Õsmaspäewal, 23. jaan. oli Tallinnas kogulas hulk majandusühijuste juhtiwaid tegelasi koos, kus ülewaate majandus- ja tarwikajate ühijuste seiuuorraast andis J. H. n e r s o n, pangandusreformist ja ühijuste finantseerimise kohta A. J. r m a n ning ühisoostude lorrastust käsitas Tallinna majandusühijuste juhataja J. G u t m a n.

Läbirääkimistel toodi mõnesuguseid puudusi ette praeguses ühijuste warrustamises põllumajanduse tarwetega, mille kõrwaldamine leitit tungiwalt tarwikil olewat. Peeti soowitatavaks samuufid astuda, et juuremate majate ostude lorrast ühijute põllumeeselt saadud wõlalohustuste vastu wõltsid pitalaenu pangalt laenu saada.

200-aastased kasarmud Lasnamäel.

Tegime hiljuti juttu Tallinna ilmajaama hoonest, kus olewat wäga pakitud müürid ja rõste õhu temperatuuri wahetisel. Täiendawalt kuuleme ähest wanalt Tallinna elanikult, et ille lahelaja aasta tagasi keiser Peeter I ajal olud neis hoonetes sõjaväe kasarmud. Neid hooned ajunud Lasnamäel rohlem, kuid ajaajoolul on nüüski maha lihtud. Wundamentid aga olewat weel näha, Krimmi sõja ajal (1854—55) peetud neides kasarmutes sõjavägi. Wanasti olud neil kasarmutel ka oma wewärk. Ülemiste järwest jooksnud kraaw jia kasarmute juure ja toonud puhast wett. Sama torustiku müdäda juhitud wett ka Kadrioru purjilaenuwäse, mis Peetri ajal tõotanud.

Oluparajooni ajal ehitatud jafelased jia Lasnamäele raadioaatejaama, kuid pole kuibagi head maaihendust saanud. Ehitatud

siis nõndanimetatud „wastulaat”, tehtud maapinnale laiaksane traatwõrk. Jaam pole äga hästi töötanud. Wanal kasarmuhoonel on küll põlied ja pakjud müürid, kuid elamine nende wahel pole just kiita.

Kirjanik hakkab põllumeheks.

Richard Rohi Sangastes asunikult. Nii nagu Richard Rohi omis uuemais idis maalelu kujutamisele siirdub, nii tahab ta ka ise täielikult maale ajuda ja põllumeheks hakata. Wabandusidajast ojarõitunud ohwitserina on ta Sangaste mõijast selle planeerimisel 15-tiinulise talu jaanud. Rohi ajundustalus on 5 tiinu põldu ja 7 tiinu heinamaad.

Teaduskondade bekaunid järgmiseks kolmeks aastaks

Wastawalt ülikooli teaduse waltsid teaduskondade uue bekaunid järgmiseks kolmeks aastaks, s. o. 1. märtsil 1923. Juni 1. märtsil 1921. a.

Ustiteaduskond — prof. S. W. Rahamägi, õigusteaduskond — prof. J. Uuoi ja wõdekaani's (majanduse ojalonna jaoks) doct. N. Wart, arstiteaduskond — prof. K. Kõnik, filosoofiateaduskond — doct. N. Rannu, mat.-loodusteaduskond — doct. S. Perli, loomaarstiteaduskond — prof. N. Eerol ja põllumajandusteaduskond — prof. A. Mathiesen.

Kindral Ealdoneri nimel. inn. tomitce stipendiaatideks

üksikolewaks poolaastaks on nimetatud Tamara Luonus, Alesi. Kätmann, Gustaw Adamson, Karl Soomberg, Alesi. Kõmet, Adolf Keremann, Alesi. Arisjan ja Bernh. Kullat.

Ülikooli Epetasib

Esime-Marle Heiman (Einmann) ja Martin Aee malemaatila ajal, Kõjalie Kagen — loodus- teaduse ajal, Helmi Junt, Alesi. Pistori ja Juhan Koski — teemata ajal.

Werner Weber nimistati mag. hem. kraadi wõitlusest eikand magistriks. „Wõlewiti uha tarwitamine sibeainena” põhjal.

uued A.-S. Laserme paberossid hinnaga

Stella

20 tk. — 25 s.

Naftaallitad panditakse Prantusmaale. Nende vastu loodetakse 600 miljonit franki laenu jaada.

Nagu lehed Pariisist teatavad, on jüna wiimajel ajal kogunenud haruldast suur hulk Wene naftajämbikaalide ehitajaid, kes kõigest jõust püüawad oma lubadustest huiwitada mõjuwaid isikuid Prantuse seltkon- nalt, kes Wene wäärtpaberite omanikud, ja parlamenti liikmeid.

Wenemaal nädalal olewat Pariisist juba asutanud Wene - Prantuse naftatööstuse jelt, mille tegevus aga ei piirdu ainult Wene petrooleumi seltsewega Prantusmaale. Sel jeltkil on tublid rahajummad. Wene poolt kiinitatakse, et Prantuse walitjus on näita jämbikaalide tagatisel jeltile juurt krediiti lubanud.

Sellest hoolimata jääwad weel mõnesugused raskused wõita. Prantuse walitjus awaldad jelt asjas wäga huurt huwi ja, nagu näha, tahab weel kord katset teha Wene-Prantuse seltseid uuele alusele seada.

Wigemas tulewikus on oodata ka Wene- Schweitzi naftajelti asutamist petrooleumi ja teiste naftajaaduste seltsewemajeteks Schweitzi. Põhitapitaliks on 200.000 Schw. franki. Seda pole palju, kuid mõkogude laubandusestajad peawad jeda Schweitzi turu wõitmisel esimejeks sammuks.

Wene nafta seltsewedu Prantusmaale kawatsetakse järgmiselt organiiseerida: Prantusmaa annab Wenele 600-miljoni- frangilise krediidi 10 aasta peale. Laenu kindlustuseks saab Prantusmaa nafta- jämbikaadi obligatioonid. Need obligat- sioonid on prantuselt Grosndi naftaallita- telt, mille elkspluaterimijeteks Prantusmaa saab ainuõiguse.

Kui Prantuse ja Wene wahel on kõi- tähtjad poliitilised küsimused lahendatud, teeb Döwngalewski eplidule sõlmida ajutist laubalepingut.

Thomas Hardy kuninglikud matused. Dickens ja Th. Hardy puhkawad kõrwuti.

Thomas Hardy põrm pronksist urnis maeti Westminster Abbati kiriku jesse oja- se, mida nimetatakse „luuletajate nurgaks”. Sii on maetud kirjanik Dickens, luuletajad Browning, Tennyson ja teised. Siin seijab ka Shakespeare marmortuju, ehkki juure dramaturgi haud ajub teises linnas. Thomas Hardy põrm maeti Charles Dickensi kõrwale, ehkki need romanistid üks- teijest juuresti erinewad.

Thomas Hardy matust Westminster Abbatisse kujunes rahwustijeks pühaks. Kuningas ja kroonipärija olid ametlikult ejutatud. Hardy põrmu kändmijetks hauda waliti parlamenti ehitajad (eimene minis- ter ja opositsiooni juht), kirjanikkude eita- jad (Kipling, Verghard Shaw, Walsworth j. t.) ja üitsoonde eitatejad (Thomas Har- dey oli kahe wana üitsooli audoctor). Ka teised kirjanikud olid matustele kutjutud, kuid nüüski kuudub mitme poolt protesti, kes jaid haawatud, et neid ei walitud põr- mu kändjate hulka. Romanikirjanik Art- hur Wrennet eijnes selle kohta ajalehtedes awaliku protestiga. Teised pidasid targe- maks waitida.

Niijuguse toredusega, nagu maeti Tho- mas Hardy Westminster Abbatis, ma- tatakse ainult Inglije kuningaid.

Thomas Hardy jüdamine matmine Skeensfordi külla jurnuacale jümbis ilma toreduseta, kuid mitte wähem liigutawalt. See külla ajub 2 kilomeetrit Dorsteri lin- nast eemal, kus Thomas Hardy jündis ja kus ta 1860. aastal alustas arhitektina

tegevust. Sinna jermal on lihtne wäike wüua, kus kuulus kirjanik elas kogu elu- aja. Sii armastas ta Skeensfordi külla jautusidake teha. Sidiel jaeljed põllud, met- jad ja ojafejed on tema romaandes kirjeli- datud. See külla wüu üle lüna, müelt paistab kamaaage. Seltel küllal on Tho- mas Hardy ejuwanema, kuulja metiohwit- seri John Hardy aujannmas.

Wanasje külla kirikusje kogunesid Har- dey romaandes kirjeldatud kampojad, puu- raiujad ja karjajed. Thomas Hardy, kes kogu oma 88-aastase elu elas Dor- steris ja Skeensfordis, tundis kogu ümb- rustund isiklikult.

Westminster Abbatis mängis suurepä- rane orel ja laulis koor, mille wäärilisi teijit Ingliismaal pole. Wanaaegjes, maasje kaswanuo küla kirikus ei ole orelit. Koor koosnes karjamõijate tüdrukutejt ja teeni- jatejt. Nad laulsid: „Kui ka kün jurnu- warju orus, ei karda ma kurtja, jelt jinu lepp ja jau hoiawad mind.” Wajirjanik märgib, et nad laulsid ühe koha walesti, kuid nad ei laulnud wäheha pühalikustega kui Westminster Abbati wiimiste. dud koor.

Külla kirikus polnud kuulsaid mehi, kes oleks matust ajal haawatud enesetundega mädelnud, et nende seijuloht oleks pidanud ajama jüld wõi kaks hanale ligemal. Külla kirikus kormal lajid kalupojad pronks urni kirjaniku jüdamega kodumaa mulda. Selle mulloga täideti ka Westminster Abbatis kirjaniku haud.

Alan Cobhami ringlend.

Kartus lenduri pärajt oli asjata. London, 23. jaanuaril. Briti lendur jir Alan Cobham, kelle saatrie pärajt juba kartust kunki, jõudis täna õnnelikult Abu- tiiri, nagu Aleksandriast teatatakse. Teaa- wasti on Cobham praegu ringlendu ümber Afrika teoslamias. Tema teekond läheb Egiptuselt Riiki jõe joont mödda kuni üles- se Kijumuni (Victoria järwe ääres Kenia- maal), jelt Tanganjka ja Nyassa järwede laudu ille Kortungali Rda-Afrika Natalisse (Lõuna-Aafrikas) ja Kaplinna. Kaplinnast pöörab Cobham Afriika läänerranda mödda koju poole tagasi. Ta kawatleb peatudo paljudes kohtades Afriika läänerrannal, kus mereennukit jeni weel kinnagi ei ole nõhtud. Cobhami ringlennu eesmärgiks on uurida wõimalusi uute õhuteede awamises.

Wihafed härjad lahti.

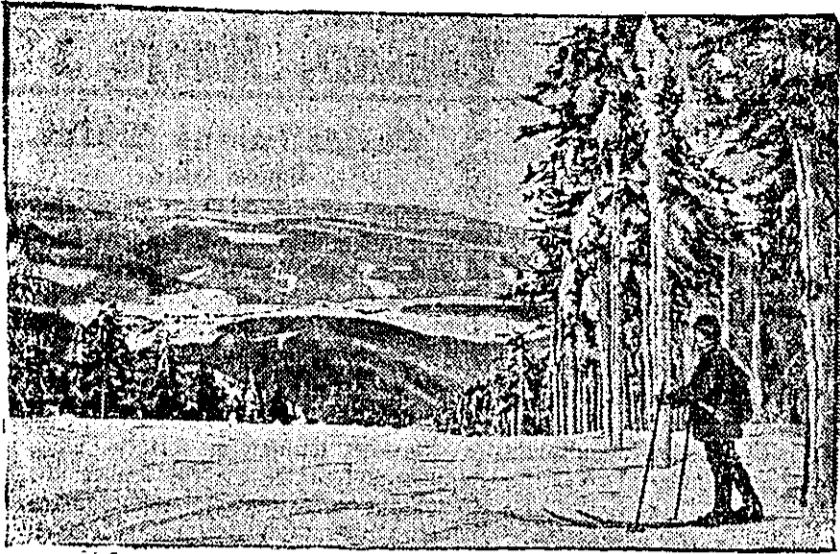
Berliin, 24. jaanuaril. Madridist teatatakse: ihel Madridi meikial pääsis lahti kaks härja, keda härjanditlusele wiidi. Tefkinud paanikas ai üks naina jurna. Nutulikelt kohale kuitutud härjanditluse jurnas ühe härja, teine püüiti kinni. Wi- haste härgade eest põgenedes on paljud rii- selemises tugewasti muljuda saanud.

Tänapäewal, kus naised suitsetawad.

„Anne Peeter, ära püüa mulle walekanda, ja oled jälle kuigil naiste hulgas olud, sul on nii lange suitse lõhn juures.”

Suusaspordit hoos.

Eoodsa talveilmaga on suusaspordit täies hoos. Kadriorg on eelmisel pühapäeval suusatajaid tihedasti täis. Paremalt on näha jooksuhoosje sattunud naispordlane. Paremalt ühtlasi suusataja Thuringi mägedes, kus asub Saksamaa talvepordlaste paradüüs.

Ministrid nägid Jõhvis korralagedust.

Külm ja korratu raudteejaam. Jaamailem viinastanud. Tagandati ajutiselt ametist. Kas jääb Jõhvi mõis põllutööministeeriumile või sõjaministeeriumile?

21. Ap. külastasid Jõhvi mõisat ja alewist mitmed wabariigi walitjuse liikmed. Kõrgeid külalisi jäid peale Jõhwi mõisa alewis ka tähtsamaid lohti maastamas, nagu Rootsi ajast pärit oswat Lutheri kirikut ja selle ümbrust. Siis läidi waatamas sõjaministeeriumi kasutada antud maa-ala, mis alewist põhja pool asub. Maa-ala suurus ulatab üle 40 ha, tafane ja hea põllumaa. Sõjaminister kindral M. Reel ei poolda selle maa-ala sõjaministeeriumi kasutamisele wõtmist, sest see maa-ala on kasulikum põllumajanduse otstarbeks. Minister on küll nõus mainitud maa-ala asemel Jõhwi mõisast planeeritud krundi nr. 32 wõtma, kus maa-pind halwem ja soine.

Tähtsamate lohtade ülewastust alewis lõpetades sõideti wana raudteejaama. Juba ette oli teada, et sel päeval kõrgeid külalisi Jõhwi külastawad, milline sündmus Jõhwi lohta haruldase tähtsusega. Kõrgete külalistele lohtale saabumist ette teades oleks wõinud loota, et Jõhwi omawalitjuse ja riigiasutuse

määrilise ja korralikuma wastuwõtu külalistele korraldawat. Wanas raudteejaamas oli aga korralagedus walitjemas, eriti perroon libe, ooturuam külm, jaamailem A. notastanud olekus, mille tõttu ta koju klaarima saadeti. Ajutiselt raudteejaama ülesma lohtustatitjaks nimetati senine ülesma abi Timus. Jaamailem A. on omas ametis juba ligi 30 aastat teeninud. Korratuse põhjusti uuritakse.

Mõni aasta tagasi kinnitas wabariigi walitjuse põllutöökoostööde wõrgu, kus oli Jõhwi mõisat ette nähtud põllutöökoostööde ajutiselt. Nüüd on aga sõjaministeerium leidnud, et temal Jõhwi mõisat waja lahets. Ugi oli lord juba wabariigi walitjuse arutustel, otustati ministritewaheline komisjon asja uurima saata, mis ka sündis.

Urwatavasti tuleb tänasel wabar. walitjuse koostööl otustamisele, kas jääb Jõhwi mõisa juba põllutöökoostööde wõi sõjaministeeriumile.

Ukraina wilja toltu wõtmis.

Ukrainas 200 kaupmeest wangistatud.

„Woff. Ztg.“ Harkowi kirjasaatja teatab, et wõitlus niinimetatud wilja spekulatsiooniga on loif päewalorralised liijimused ajutiselt tagaplaanile liisanud. Puuduliku wilja kogumise wastu wõideldes on tsheta tarwitulele wõinud loif tarwitulid summatibnõud. Wiimaste päewade jooksul on Ukrainas üle 200 kaupmehe wangistatud, leda sündistatate „wiljaturu desorganiseerimises“. Kohtuotomissariaat on asutustele lohtustufels teinud kaebalustelt warandust konfiskeerida ja neid wäljasaatmisega karistada. Nõutogude wõinud tegid korralduse, mis keelab wäljast ära talupoegadele wilja eest rohkem makssta kui walitjuse poolt määratud. Erakaupmeestel on keelatud riikliti weskeld tarwitada ja raudteel wilja weda-

ba. Eriti on keelatud kaubandusline läbilõmine erakaupmeeste ja „külaturnajate“ wahel.

Tõsijets põhjusteks, mis talupojad ei taha riigile wilja müüa on kaupade puudus, mida maa waja. Lütates nende kaupade puudust „spekulatsioon“ süüts, on tsheta halanud iijituid wangistama, leda lahklustatate manufaktuuri lohtustimises. Wiimaste päewade jooksul wangistati Harkowis manufaktuuriga hangeldamije eest 176 inimest. Praegu on eeluurimise all wangis ta 192 erakaupmeest, leda sündistatate tooresnahkade jalajajed tapamajad, laod ja wabrikud nahkade ümbertõtamijeks.

Dennufirõwlijad maan-dusid Poolas.

Tulewahetus poliitseiwiluga.

Prahast teatatakse, et Poolas wangistatud Tshojlowalkia lennukooiti õpilastel, kes põgenejad warasatunud aeroplaanil, läks Koweli läheduses lorda neid jaatwa sõjawäe patrulli kiest põgeneda. Põgenejad hakkas poliitsei patrull taga ajama. Põgenejate ja poliitseinillude wahel läks tulewahetus lahti. Põgenejad lastid poliitseinille sõjawäelastelt wõetud pääsija ja haawasid raskelt üht poliitseiniku. Põppude lõputks läks lorda neid lüüa wõlta ja raudupandust Warsjawi toimetada.

Sel põhjustel wiilib aeroplaanide rõwlijate wäljaandmine Tshojlowalkia, jekt margad peawad enne Poola lohtu ees oma uue kurtide eest wastust andma.

Trotski kolmeks aastaks ajumisele.

Saksa kommunistilise opositsiooni loht „Wolkswille“ teatab, et Trotski ja teised opositsiooni juhid on esialgselt 3 aastaks wälja saadetud. WPI agendid on wäljasaabelute Wloshwa korterites nende raamatud, kirjawahetuse ja muud materjaid lüüa pitseerinud.

1,3 miljonit krooni Finnis-waramaksu.

Umma tulewa aasta eelarwesse on Anniwaramaksust tu-u ettenähtud 1 miljon krooni. Wiimajel eelarwekomisjoni loostolekul suurendati leda summat 1,3 miljoni peale, jekt leiti, et kürijeaduse kadumijega eeslinnades peats kinniswaramaksu sisetule juurem olema.

Rumeenia wälisminister Roomas.

Paris, 23. jaanuaril. Sen Roomost teatatakse: Rumeenia wälisminister Titulesco, kes siin mõnd aega terwiteparandust wiibis, sõidab tänä Rooma Mustoli-niga lohtu faama. Tema ididu eesmärgiks olewat sõprusidemele lõwendamine Rumeenia ja Itaalia wahel. Roomast sõidab Titulesco Berliini Stresemanniga lohtu jaama. Stresemann, kes Rivieraspe pidi sõitma, lüktas sõidu Titulesco ootustel ebasi. Kuuldawasti o'i Stresemannil Rivieras juba fortergi walmitis wõetud.

Sulwist sõiduplaan

mis raudteedel maksma hakkab 15. maist, kawatjetakse raudteewalitjuses wõimalikult warakult lohtu seada. Tema wäljajõdramisele on juba ajatud.

Külm annab järele.

Teisipäewa hommikul langes külm Cestis kuni 20 kraadini. Poolas lumetormid.

Rehkendajaks ennustab Tartu ümajaam järgmise ilma:

Merel kehmiseft sõwani, maal kehmise kiirusega lagu- ja idunatuled. Pilwes. Paiguti kerge lumetajud. Merel udu. Külm kuni 10 kraadi.

Islandi külmus liikuma halanud madalrõhk, 719 mm., läheneb Norra edelapennale, mille tõttu iduna-Norra rannal puhuwõd iduna- ja lagituled, ning eelwihmade wõd ulatab Põhja-Prantusmaalt üle Taani iduna-Norrasse, jelle tõttu on Root-Euroopas oodata wäljelt temperatuuri tõusu.

Kõrgerõhkond üle 782 mm. on wälje idupoole liikunud, keffoht Saksanis.

Teisipäewa hommikul ja õõjel oli külm

Plahwatuse ohwrid.

Berlin, 23. jaanuaril. Wälklingen plahwatuseõnnetusel haawata saanud iddilis-teft on weel mõned surnud. Idde on surma saanud 13. Nagu teatatud, plahwatas Wälklingenis sulatusahi, kusjuures paljud iddilisjed wedelast metallist rasked põletis-haawu said.

Raudteerong pooleks.

London, 23. jaanuaril. Gorakhyurist (Indias) teatatakse: Bengali raudteel Haiy-aghati ja Sishenpuri wahel läks eile õhtul segarong pooleks. Ids kanbawagun jooks roobasteft wälja, pürgates sõiduwaguniga lohtu. Seitse reijijat sai surma ja 15 haawata, nende hulgas 11 raskesti.

Rõnklejad wabariigi juubeli puhul.

Wabariigi 10-aasta juubelipidustuste korraldam lohtumitee on maale lõnelema-stitiate asjade korralduse andnud haridus-liidu hoolets, luhu poole jits ta asjast huiwatuid palutakse pödrata.

Sõuwankrite teadus

oli eile keffloordjelt ministritewahelisel komisjonis teedeministeeriumis arutustel.

Pealinn suguhaiguste kühjiks.

Suguhaiguste arv illetab loif teised tõmed.

Mõõdunud aastal on Tallinnas registreeritud haigusjuhtumijä järgmijel arwul: kõguuüjüst — 248 (idige rohkem teises linnajoes), paratüüjüst — 49, malaariat — 1, leetrid — 14, jarlakid — 710 (juuremal arwul 4, 5 ja 2 linnajagudes), lurguüde — 84, pidalitõde — 3, lastehaawatus — 1, filmamarjahaigus — 14 ja tiijust — 356, lohtu 1490 juhtumijä; suguhaigus on o'unud: siifilist — 484, shankerit — 13 ja tripperit — 1609, lohtu 2006 juhtumijä.

Siima toltab eriti suur suguhaiguste arw, mis aasta-aastalt iduju näitab. Tuleb silmas pidada, et mitte loif iijtud emahaigus arsti juures ei registreeri, nit et tegelikult haigusite arw juuremgi on.

Phoebuse standaal Saksamaal.

Raitsewäe eelarwe riigipäewal risttule all.

Saksa riigipäewal hakati 20. jaan. kaitseministeeriumi eelarwet arutama. Rõgepealt wõttis sõna kantsler Wary ja andis seletust Phoebuse loo lohta, mis teatavasti fundiski Weiskleri lahkuma kaitseministri lohalt. Wary seletas, et filmiühing Phoebus on tõesti kaitseministeeriumi summadest juuri krediidite saanud. Neid on temale annud kapten Lohmann, nimelt kihutustõõts, ifamaaliste filmide walmitamijeks. 1926. aastal on Phoebus saanud 3 miljonit marka, mis summaj pool oja waheljal lastud. Siljem on Lohmann temale weel annud 4.420.000 marka, minister Weiskleri allkirjaga. Walitus püüab hoolt kanda, et sarnased asjad edaspidi enam ei toduks. Lohmanni tegevuse üle olla juurdlus käimas.

Kantsleri järele wõttis sõna loht. dem. Sebering, endine Preiji sifeminister, kes ei olnud riigipäewal 14 aastat lordagi enam juud lohti toinud. Tema lõnet kuulati juure põnerusega. Sebering toonitas, et Phoebuse loo peab riigipäewa komisjon põhjaliku läbiwaatamise alla wõtma. Kapten Lohmannil on „Potentini filmide“ walmita-

mijeks 11 miljonit marka kases olnud. Kui palju jellest temal weel järele jäänud ja kui suurt kahju riigikassa on saanud, ei ole weel teada. Zgatahes ulatub see kahju kõrgemale kantsleri poolt ettetooodud summadest. Edasi waidles Sebering kõwasti wastu uue soomusrijetele ehitamijele, milleks eelarwes nõutakse ejaigu 9,3 miljonit marka. Kui meie nõuame teistelt desarmeerimijst, jits ei wõi meie ometi raha wälja loopida uute sõjalaewade jaoks, millest meil häda ajal mingit kaju ei ole.

Uus kaitseminister Groener lubas „Phoebuse“ loo põhjalikult läbi waadata ja jits riigipäewale lähemat seletust anda.

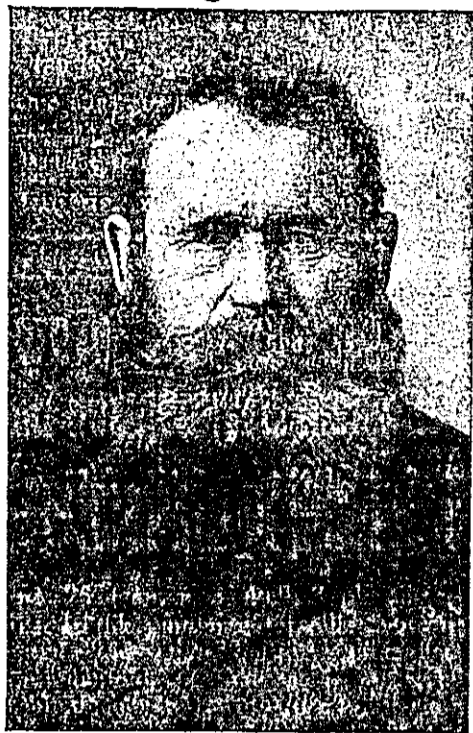
Berlin, 23. jaanuaril. Riigipäewa erafondade rühmawahelisel nõupidamijel tekkijid lohtjeaduse asjus uued raskused, jekt tsentrum ja Saksa rahwaerakond ei junnud Waieri konfordaadi sisetõtmise asjus kokkuleppele jõuda. Tsentrumi ja Saksa rahwaerakonna ringfondades waadatakse tekkunud keijutorra peale wäga pessimistlikult.

peatelefonid, transformatorid, võrkanoodid ja wooluõendajad
Ainuesitaja: A.-S. TORMOLEN & Ko, Tallinn, Harju 37.

Tõnu Reim 75-aastane.

Subli töömehhe aupäev.

Esimene Eesti aiatöö-instruktor Tõnu Reim pühitseb täna, 25. jaan., oma 75-aastast sünnipäeva.

Tõnu Reim on sündinud 25. jaan. 1853. a. Tartumaal Ruumanni wallas Soldani talus. Hariduse sai ta eiteks Pikkurme koolis ja pärast Kurji kihelkonnakoolis.

1900. aastal ostis ta Tallinnas Suure-Pärnu maantee ääres, Tallinna ja Nõmme

mahel, 1000 ruutjälga harimata heinamaad, kuhu ta õailele maja oma elamiseks ehitas ja sinna mõrlemisi lühikesel aja jooksul eeskujuliku aia aitas.

1911. aastal valis Kullamaa põllumeeste selts Tõnu Reimi Läänemaa aiatöö-instruktoriks. 1912. a. kutsuti ta Eestimaa põllumeeste keskkolli aiatöö-instruktoriks, kus ta kuni senini on olnud.

Instruktor T. Reim on üks vanematest ja vastupidavamatest seltskonnategelastest. Tallinna lähedale elama ajudes alustas ta oma isikondlikult tegevust Tallinna Eesti põllumeeste seltsis, kus ta varsti välja-poistva tegelase koha omandas ja sellepärast seltsi auliikmeks valiti. Kõige viljakam töö algas tema aga siis, kui ta Eestimaa põllumeeste keskkolli aiatöö-instruktoriks valiti. Tööloomu poolest valitse, tagasihoidlik ja vähendudliku mehena on ta Eesti aiatöö ebandamises palju viljakat tööd teinud. Tõrva nende aiatööandide arv, mida Tõnu Reim põllumeestele ja aiapidajatele oma ametisolemise ajal wõimistanud, ulatab ijegi kaugelt üle 100. Peale selle on ta palju põllutööajakirjades "Talus" ja "Põllumees" aiatööst kirjutanud.

Instruktor Tõnu Reimi tugew külg on seisnud selles, et ta on juba õpetanud, mida ta ise tegelikult on teinud ja proovinud.

Oma kõrge wanaduse peale vaatamata jätkab Tõnu Reim oma tegevust aiatöö-instruktori ametialal. Tema praegu mõrlemisi head terweist silmas pidades võib loota, et tema veel kaua elab ja oma wõimusega, asjaajamistuse ja kohusetruu tööga noorematele ametiwendadele head eeskujut paku. Soowime tema'e tema 75-aastase sünnipäeva puhul palju õnne ja rahulikke wanadusepäevi.

Rändaw seennewilja näitus Walgamaal.

Nagu eelmiselgi aastatel, korraldab Eesti sõrdiparanduse selts ka käesolewal talwel rändawa seennewilja näituse. Et näitus oma illesaan: et paremini täidaks ja laialdasem põllupidajate ringkond näitusega kokku puutuda wõiks, korraldatakse näitus raudteepagumites ja esinetakse loju laiaroopalise raudtee tähtsamates jaamades, igalhees üks päew. Näituse vaatamine on maksuta.

Rändawal seennewilja näitusel on siinseisatud õstu- ja müügi wahetamisus, kus põllumees omale ostetud seennewiljalaswatajalt hääb seennewilja osta wõib.

Näitus korraldatakse paremal seennewilja ostmise ajal — weebuaris- ja märtsikuul. Walgamaal peatub näitus Walga, Sangaaste ja Puka jaamades.

Korratud maapidajad.

Jõgewa wallawolikogu arutas hiljuti oma walla asunduskohade kinnimust ja leidis, et Pakaste aj. krunt nr. 2 maid, mis on kaenemat aega Laiuse jaoskonna loomaarsti käes, wiimane iijilikult ei kajuja, elades kohast üle 6 km. eemal, waid edasi rendib, kusjuures rentijad tarwitawad maad omalasu juhtes maa kurnamiseks ilma wäetusteta, mille tagajärjel maa juba oma wäärtuse on kaotanud ja wilja ei tanna.

Seantki on lugu Kurista aj. end. Laiuse jaosk. arsti kohaga, mis praegu Jõgewa postijaama käes tarwitada, kus põllupid ilma wäetusteta seisab. Jõgewa wallawolikogu otsustas jawnast olulorda silmas pidades Tartu maawalitust paluda, et esotelewal kowabel neist eelpool nimetatud iijilutelt maa ära wõetaks ja leistele wälja antaks.

Miigimeeste pildid wallamaja.

Jõgewa wald on otjastanud wabaritiigi 10. aastapäewa puhul wallamajja kindral Rõidoneri ja J. Posti näopildid üles panna.

End. mõisnik tahab wormaltalu jaada.

Matskiwi mõisa endine omanik S. Mõitel esines hiljuti Matskiwi wallawolikogu ees palwega, et temale antaks Matskiwi mõisa planeerimisel normaaltalu.

Wallawolikogu jättis küsimuse esialgselt lahkiijeks.

Wiljapuuad Matskiwi koolile.

Matskiwi wallawolikogu on põllutöö-ministeeriumi ees soowiga esinenud, et Matskiwi mõisa wana harrastemaja juures olew wiljapuuad kooli wiljapuuaiana kooli frundi külge planeeritaks.

Uued laadad Matskiwile.

Matskiwi wald on Tartu maawalitust ees soowi awaldanud, et selles wallas lubatais 26. aprillil ja 26. septembril laata pidada.

Olupilditeji Põljerimaalt.

III.

Setude kohta peab üttema, et nad oma madaala kultuuri ja isekariduse peale waatamata siiski wäga andekad ning wainurkad on. Nende kuulend on wäga suur. Sellekohaste teadlaste arwamiste põhjal wõib öelda, et pole iijtki teist nii wäikest rahwast, kel oleks niijurel arwul lauliluid — laulnemasid — kui neid setu rahwal on. Pea igas külas on oma laulwema, kes kõigi tähtsamate sündmuste kohta õljefohe laulu teeb, mida teijed siis kooris järele laulwad — leelotawad. Setu leelotamisel pole aga meie laulimiseiga pea midagi iijit. Tal on waid iijehooniline takt. Laulda aga setu ei mõista. Temale pole jeda keegi õpetanud. Sellepärast on neile ring- wõi laulumängud, nagu see meie külaades wäga omane, üsna tundmatud. Ka weneaste „horwoodid“ pole setude'e iijilegi pärast külge hakanud. Minuseel lõbustused, mis setu nooremate seas jnnel ette tulewad, on n. n. „Kirmasid“ ja küllatijed. Kirmasid tuletaw meie külaade sijnmaneid meelde.

Kooliolud on Setumaal õige wileffas järjes. Koolimajad kui niijugused puiduwad. Õppimine jnnib wäga raskestes tingimustes — selles iijititud harilikudes

Tõhwiit ähwardab weepuudus.

Külmade ilmudega nappus käes.

Me nädala kestowad juba külmad ilmad. Kraadikraas näitab jagedasti üle 20 piigala külma. Et Põhja-Eestis kliima niiske, siis on külm tõttu elaw loodus nagu hõbekaittega iijle tõnnatud. Pund on fattunud karmawa härmatijega, mis põllumehele häid lootusi annab eelulawal juwel riskaliku wiljasaagi peale.

Peetab niijugune pakane edasi, siis wõib jee kurbi tagajärgi tulla. Juba niüid tundub mee kohanemist kaewudes, mis enne külmata tulekut ääreni iijis olid. Wõnede

Wäike kõrwalteenistus.

Mudru mehawalitust ostab raiutud metjatilkide uuesti jeevendamiseks piiramata arwul jeeennefabijid, maksles kuufabijidest 1 ja männifabijidest 1.50 krooni

kaewudes ongi juba mee põhja peal. Mõni päew tagasi andid ka kraawid wett, niüid on nad palju jääkotte all ja sealt ei saa iijlagi kätte. Weepuudus on suurim õnnetus, eriti Tõhwiis, kus järke ega weerikast iijge läheduses ei ole. Siin on maapind waene, mille tõttu kaewudes weefuutamane mõne päewa pärast juba tunda annab. Taludes, kus suuremad karjapidamised, on asi weelgi täbaram — loomad tarwitawad rohkesti wett, mille puudumisel tuleb jeda lauge maa tagant wõetada.

riiawalast. Kuna jarnasel wiisil rahateenistus küll mõrlemisi wäijeks otjutub, leidub siiski rohkesti poijiteji, kes orawawatena meljas puude otjast läbijõu Lõkku korjawad.

laps õpetajat ja jageli tema õpetustki. Toon wäijke näite. Kõwagis koolis annab õpetaja õpilastele järgmise ütlesande: kui iga jai 5 marka maks ja ma iijle 20 marka annan, mitu jaja ja siis kaajid? Seda ütlesannet ei hakka iijski laps lahendamata, jett „õppaja pet“, ega ta iijka raha ei anna. Kui aga mõnele neist niüid 20 marka kätte anda ja jaja järele saata, siis loob ta tingimata õige arwu jaju, ega laje end kaupmehest jujugi petta. Nii on noorematega lugu, wanemaks jaades kaswab neis loomulikult ka wõidus õpetaja wastu ja oma loodusliku andekuse tõttu wõiwad neist päris korralikud õpilased saada.

Ei saa weel lõpuks õpetajate walimiste korraat — eriti wene koolides — wäijides mõõda minna. Wiimaseil ajal tükub jee otje sfandaalifeks muutuma. Õpetaja walitake mitte tema iijelikku wäärtuse, waid tema rahakoti jujagaw'e järgi. Lühidalt, kes enam waljajale wiina osta jwab, jee ka ametisse walitakse. Sarnane walimise korj näitab selgesti, et Põljeri rahwas demokraatijse riigitorra jaois weel küps ei ole.

Wälissharidustöö jätaw Põljerimaal weel palju soowida. On küll loodud terve rida hariduseltje, kuid neid on iijagi wähe, ja mis peaaasi, nad kiratendam ainellie puuduse tõttu. Wäga palju on wälissharidustöö alal setude keskol hra Samuel Sommer

Earlatihaius Wofas.

Algkool suleti.

Lainud nädala lõpul oli Wofa algkoolis tats jarlati juhtumisi. Peale jeda leiti weel 4 õpilaje juures jarlati tundomärke. Jaoskonna arsti korraldusel suleti Wofa algkool kuni külgehallawa haiguse möõdumijeni.

Põllumajanduslikud kurjusjed Nõos.

25.—28. jaanuarini peetakse Nõo piimaihingu korraldusel, jelle iijmber üle 200 kaswataja on kogunud, piimaihingu ruumes põllumajanduslikud loengud. Teoreetiliste loengutega iijhel ajal on 25.—31. jaanuarini Remli talus tegelikud harja- ja jeealawatuse kurjusjed, kuhu rohkel arwul kuulajaid on üles annud.

Neile kurjusetele järgneb 13.—26. weebuarini keedu- ja majapidamiskurjus.

Sargla rahwamaja walmit 24. weebuariks.

Sargla rahwamaja ehitamise algatas Sargla rahwaraamatukogu jelt. Selles puudus aga jwõb ehitus lõpetada. Ehitusel lõpulewitimise wõttis kaitjeliit oma ütlesandets ja niüid ollakse niitangel, et 24. weebuariks ehitusjega lõpule jwõuda loodetakse.

Ilmus trükist

populaarteaduslik ajakiri

Rahwaülikool nr. 3

suurendatud kaustas.

Sisuks Tartu Rahwaülikooli 10 a. jeeewus ja hulk ü.dhuwilit kirjuti. si mitmesugustelt teaduse aladelt.

Tellida postiasutistest. Hind 3 kr. aastakäik, 1. aug. 1927 — 1. aug. 1928.

Pealadu „Warraku“ rmtkp. Tartus. Toimetuse ja wõituse address: Tartu, postkast 63.

Mees: „Mis ja jeda maatera uurit?“ Naine: „Süawaataja kuulutas, et ma wifale reikse lähen, waatan siis niüid, kuhu mu teekonb mind wõiks wiia.“

forda saanud. Selle luqupeetud haridustegelase poolt on loodud hulk hariduseltje, misjugeid piirimade kultuurkapitaliij toelust leitawad. Ka waldade reform ja jettude'e eestiparaste nimede panek on wiimase poolt teostatud.

Kõige tähtsamaks teeneks wälisshariduse alal tuleb aga küll S. Sommeri poolt awutatud piijehpäewafoole lugeda. Tunnan iijelikult paljuid, warem kirjaoakamatud, jettusid, kes piijapäewafoolides kirjaoakust õppijid ja kes niüid küllalt jelle mõtte alustajat õnnistada ei jwõu.

Kuid ka piijapäewafoolidel — nagu jee Setumaal nii wäga omane — oli oma koms jees. Mingiijuguste jeeaste intriigide tõttu lõpetati 1925. a. järeku nende tegeewus; kohaliku iijetialijilise koolinõuniku korraldusel korjati õppewahendid kokku ja waigutati Wärska wallamajja hingujele, kusnad weel praegugi jujawat und puhkawad. Ent rahwas? Nii ei wõinud jee muidugi jwõuda ja ei jwõinudki. Mõllu iijijel asus hra Sommer jällegi piijapäewafoolide ajutamijele, niüid juba kääski uuel alusel, piirimade jeltje eestwõttel. Kuni tänini on paljude õpetajatega jee suhtes kottuleppele jwõitud, nii et hulk uufi piijapäewafoole omi hariduslaineid rahwa jette pahjata wõiwad.

Wihafed raadiolaulajad.

Tallinna ringhääling wilistab.

Esmaõpewa õhtul luges Tallinna ringhäälingu juhatuse liige ins. Olbrei ette mänded libedad kirjad nende raadiolaulajate poolt, kes rüüsi 3-4 lambiliste aparaatidega Tallinnat liisna halvasti kuulavad. Kirjade toon ja sõna kuulub väga kuni ja nõudlik. Nimetati Tallinna jaama wanaaks „puffelats“, wilopiliks, kirjastajaks jne.

Selgus, et wiimajel ajal on Tallinna raadiojaama kuulamisvõrre veel üks pahandam põhjend tulnud. Ja see on endisest hullem. Wähe kaugemal Tallinnast, umbes 50-100 kilomeetrit, ajab Tallinna saatejaam tugevasti wilist muusika asemel. Paha wile, kuulamise mõnu aga hoopis wähenen. Nii wilistab kohal 4-lambil. aparaat Tallinnat kuulates. Teiste jaamade kuulamisel ei wilista. Tähendab, aparatuur on korras. Tallinnast kohale on kõigest 70 km. Sama wile üle kaebab ka Salla koolijuhataja Wirumaa, Tallinnast 100 kilome. Londoni kuulab wõljuhääldajaks, aga Tallinnast ainult wilist. Samuti wilistavad ka Pärnu- ja Wirumaa aparaadid Tallinnat kuulates.

Sra Olbrei seletuse järele olewat ise interferentsi mõju. Tugevamad saatejaamad interfereerivad Tallinna ära. Mõne tugevama saatejaama laine koiab Tallinna oma teatud kookuldas, nagu muusikas, intervallides, ja tugevam hääli muudab nõrgema ära. Sellest järele tekib wile ja hundamine. See on Tallinna jaama „mahaääletamine“ tugevamate poolt.

Mõned raadiolaulajad küsivad libedalt, et mille eest meie käest siis dieki maku nõustakse, kui midagi ei kuule ehk jälle ainult wilist Tallinnast kuulame.

Sra Olbrei trööstis jällegi, et ringhäälingu juhatuse kawatseb tulewaks sügiseks tugevama jaama ehitada. Praeguse jaama ehitamisesse olewat pandud 5 miljonit mar-

ka ja seda pole veel kaugeltki kaasi saadud. Peterburi raadiojaama wõimeline jaam tuleks Tallinnas maksma 20 miljonit marka. Ka olewat uurimisel interferentsi põhjuste kõrvaldamine. Mõnelt poolt oli ka loowi awaldatud, et Tallinn wõtaks pikema laine, umbes 700 meetrit, kuna sellega kuulaks paremini.

Mõne tähtsara ja rassem oli nende wõtata, kes Tallinnat ei kuule ehk ainult wilist kuulavad. Siin ei saa ins. Olbrei kuni ringhäälingu juhatuse liikme seletust rahuldavaks pidada, kuna ütles, et see raadiomaks ifka kuudagi kaubiel teel raadio edu heaks läheb.

Praeme otsekohe tunnistama, et Tallinna ringhäälingu oma nõrga saatejaamaga raadio kasutamise ja raadio edu alal ebaõiguse ja wana soowimata wäheforra on loonud. Nõiat seniste koenuete ja kaebuste tulemusi kokku wõttes wõib päris kindlasti öelda, et Tallinna saatejaama kuulamiswõime piirdub maa poolt ainult 50-kilomeetrisel raadiowõimega. Sellel kaugusel on kuulamisest wõib mõnu, kuulab ka detektoriga ja 2-3-lambilistega. Selles piirkonnas asuvad ka umbes 10 tuhat kuulajat. Wõtataw maksu ainult nende, kes selles kuulamispiirkonnas asuvad (Tallinn, Nõmme). Kui kaugemal mõni ühik bea 4-5-lambil. Tallinnat wõib telefonis kuulab, siis ei saa sellega mahustamisel arwestada. Nõugu nimetatud piirkond seniks mahustamise piirkonnaks, kuni tugevam saatejaam paalmis.

20 miljonit m. kuludena saatejaama ehitamine ei tarmiks hirmutada. Kõiklapp raha leidub, kui ettewõtte hea on. Tallinna hipodroomi ehitusele paigutatud, näit., ettewõtjad umbes 30 miljonit marka. Ja see ettewõtte on ainult kohaliku tähtsusega. Tõotab aga kaugena.

Weeühenduse kontrollitakse weeraistajad trahwi alla.

Siljuti loimetati linna walgustusweeühenduse osakonna poolt majades weeühenduse kontrollimise, kusjuures leiti 1300 maja, kus lojettid, kraanid ja torud riklis, mis weelaotust wõimaldavad. Siljem on paljud neist parandatud, kuid paljud ta endiselt hooletuiks.

Õhustati hõõruid majaperemehi trahwida 5 krooniga, kes aga tõrguwad, neid wõtta wastutusele junnääruse riikumise eest.

Linna walitlus tegi osakonnale weel ford ülesandeks koha pool järelewaatust toime panna ja kes pole puudusi tõrwaldanud, neile trahwi määrata.

Britsi kuurid Belguliina ja Lutri uulitsale.

Tallinna peapriitijamaja luur on praegu priitidega niinõrd loormatud, et liire wäljajõit tulekahjude korral juba raskets kipub muutuma. Linna eelarwefomilejon tunnistab wajakuluts Belguliina ja Lutri uulitsale uute priitikuuride ehitamise, kusjuures Belguliinas peaks ka oma eriline waletoirje walwe olema.

Küsimus jäeti siiski seniks lahifets, kuni selgub, kas jelleks jumne leidub. Kuuride ehitamine lähets maksma umbes 25.000 krooni.

Wiisakas sõbranna.

„Täna tuleb Eduard sinu kätt paluma.“ „Kust ja seda tead?“ „Sile palus ta mind omale naifets. Kui ma ta minema kihutasin, ütles ta, et üllid iga meele tute peale walimis olewat.“

Kaks enesetapmist sõjawäelaste peres Laval.

Lauapäewa hommikul, 21. jaan., umbes kella 3-4 ajal lasi enese maha joonusronigide rügemendi töökompantiis teeniw Seindrich Niska. Enesetapmise saatis S. Niska lenda wintpiisliga, millele wõobil seistes warbaga triifitse wajutas. S. Niska on 22 a. wana, pärit Wäana wallast. Mahajäetud kirjas nimetab ta jurma põhjusteks õnnetus armastust ja kirus Lapa linna neidusid. Ta pidi neil päewil sõjawäeteenistusest wabanema, kuid arwas paremaks surra.

Samal hommikul, umbes kella 10 ajal leiti kajakaru pööningult ülespoonult paatreis teeninud reamees Otto Adamson, kes juba reedel taga olfitti, jett ta oli teadmata kadunud.

Otto Adamson on 22 a. wana ja pidi samuti neil päewil sõjawäeteenistusest wabanema. Surma põhjuste selgitamifets pole ta mingit kirja maha jätnud.

Zuli puuwilja pakkimisruumis.

Läinud esmaspäewal, 23. jaanuaril, pääfies tuli lahti Tallinnas, Simooni uul. nr. 25 Kranowitshi päralt olewas hoowi peal asuwas kuiris. Seal sündis puuwilja ja tee pakkimine. Zuli sai alguse raudahju liig kiitmisest.

Sra pötes oja kuirist, umbes 3 jülka pikkuselt. Ka sai tule läbi kannatada kõrwalolewa kahelordse puumaja sein. Kuur oli kinnitatud. Kahju on seni kindlaks tegemata.

Raaberriigi „läkitus“.

23. jaanuaril saadeti Komarowka küla kohal Wenomaalt üle piiri Gestiase Narwa kodanil Laewamägi, 51 a. wana. L. oli umbes kuu aja eest salaja üle piiri Wenomaale läinud. Ta wõetud kofe wahi alla ja paigutatud wangimajja. Nüüd wabaastatud L. wanglast ja saadetud „paradiisist“ wälja.

Zulekabi Marwas.

23. jaanuaril kell 11 p. sätis põlema Marwas Pihwa uul. ajuw Soarenni ühefordne puust maja. Zulekabi juhatud jõudsid kiirelt kohale ja asusid kustutuswõlle. Üks tulekabi juha ronis põlewaše pööningu lambert ja ehmas — pörandal lammas jõestunud laip. Siunati maja elanikke, et need ei teatunud inimeje tulle jäämisest. Laip taajiti tulest wälja Nüüd alles selgus, et see oli ainult hukkunud loer.

Arwatakse, et tuli sai alguse küdemast ahjust. Omaniku kahju umbes 600 krooni. Poone oli kinnitatud.

„Täismehed“ karuuni.

Mees, kes ei mahtunud joolaputkasse.

Wist küll kuigil pole jooanud mehe koristamine uulitsalt politseile niifugust raskust walmistanud, kui hiljuti „täismehed“ moorusliitus“ ühisriikide linnas Hobolis. Kodanil Charles Koch, leda 6 pöbolic. Charles Koch, leda 6 kütseinikku ühijel jõul wacwalt juhtid joolaputkasse toimetada, leiti oma maja ukse eest waljusti norstamaft. Politseimeiklute püüded leda äratada ei läinud forda. Mehe pea oli nagu tina täis, ta ei mõelnudki ärgata.

Kutluti politseianto kohale. Kuid norstawat meest polnud kerge autoše toimetada. Wõttis palju aega ja politseiniidud jäid tublisti higistada, enne kui suutsid norstawa kodaniku autouksest jisse wintnata. See polnud ka ime, jett mr. Koch kaalub 250 kilo. Jõehobuse autoše tiriimine poleks ka rassem õhnu.

Teel politseisse waatas arst mr. Kochi läbi ja ütles lihtfalt: „Jooanud.“ Wõnõuts jelle waatu tunnistati: „Joolaputkass wälja magada lasta!“

Komisar Sullivan andis politseile uffe ees jelle läju, kuid tema täikmisel algasid uued, weel suuremad raskused. Mr Koch on nii paks ja jäme, et peale tema mahutis ainult kaks meest politseiautoše. Ehkki

Ameerikas walitakse politseiniidud tugewajõuliste meeste seas, nõndis magawa jooanu autoft wäljaladimine juurt wacwa ja higistamist. Talle acti laud alla ja nihutati ta jelle autoft wälja. Laud murdus küll magaja teha raskuse all, kuid siis oli mees wähemalt juba autoft wäljas.

Mehe longitoimetamifets moodustati kõigist jaostonnas olewast politseiniidest idõrühm. Mees wõnnati istuwas ajendis aše-ajumelt trepist üles. Nõhe tunni pärast oli ta wiimaks omeli üles wõnnatud. Nüüd oli te. meel ainult waja joolaputkasse tunda. Et jee oleks kergem, tõsteti ta sohvale ja halati sohwat kungi poole weercama. (Ameerikas on kõigil wõõblitel rattad alla.) Parajasti, kui politseiniidud seijid ahlioes ja puhtides sohwa ümber ning pühtidid otjalt higi, läts sohwa 250-kilolise raskuse all juure raginaga puuzis ja mr. Koch lammas jälle pörandal. Kuid kuttumine ei rikkunud jugugi ta unerahu. Mees norstas jama tõwasti ebaft, nagu lahe tunni eest oma maja ukse ees.

Komisar Sullivan loobus mehe joolaputkasse toimetamise katsete jaritamifet ja lastis oma laastodaniku wahitoa pörandal une wälja magada.

Pront Subtowi elufäiguft.

Printsejs Viktoria muutus Pihja Johannejeks.

Kunstnik Neuter jutustab Salka ajakirjas, kuidas ta 1916. aastal maalits Wilhelm 2. õe, printsejs Wiltooria, praegu prona Subtowi, näopildi, mis oli määratud Bonni punajeriksti seinte ehitamifets. Neuter pidi teisi õe pilti muidugi jelle mõra ilustama, et jeda oli raske ära tunba. Printsejs oli jeldiga wäga rahul.

Sellele pildile sai õjaks wäga omapärane jaatus.

1918. a. wallutas Prantsufe-Jugliie wäerühm Bonni. Rewolutsioon pühfiks Salka kroonidelt kuningad ja hertsogid. Printsejs jäi Bonni, kus keegi ei ahwardanud tema julgoolu (ta mujal Salkas ei tanna-

tanud üksti prints). Sellest hoolimata joolse „ijamaaline ja kangelaslik“ printsejs Wiltooria hirmuga Juglije staapi, kus otu-patsiooni kindralist palus kaitset „alamast seijufest rahwahullade“ waatu.

See ei meeldinud ifegi mitte kohalike aadlile. Bonni punane riift läts sõja läpul orduwendude kätte. Mees ja kohalik aadel otustasid printsejs Wiltooria pildi seinalt kõrwaldada.

Kuid sel ajal oli lowend kallis. Et teida mitte asjata raisku jätta, maalfiti printsejs Wiltooria pilt pihja Johannejeks ümber. Tõõ kaitis jama kunstnik Neuter.

„Estonia“ teater.

Täna 7. lorda „Janny ja ta teenijad“. Mandatud hinnad. Nuna juba tulewa nädala algul mänguawasse tuleb Siigbergi „Eibahunt“, jiss läheb „Janny“ sel nädalal wiima eed lordi. Kaastegelwad: Erna Willmer, Netty Pinna, Silda Ojeter, Salme Beetson, Alis. Kõp, Auis Lauter, Harry Paris, Serg. Lipp j. t.

„Rändteater“

Annab enne oma wiikendat ringreisi Tallinnas mõningad etendused. Nuna Salka teatri üüritingimused liig tõrgeb, siis on otustatud efineda Rahwateater. Kui meelestatada hiljuti „Aputufe“ elendust, mis kõigi lehtede üfemeelne kiitma arwustet e olalifets jai, julgeb teater loota rohket otawõttu.

Reedel, 27. fip. kontalle ette „Mister Wu“, mis näitetrupi loomalal ringreisiil haruldane menu olalifets jai. Järgmine elendus teispäewal, 31. jaan., talwas: Etrinbergi „Sia“. Peaõjades: Kaener, Wõite, Auis, Madfeldt, Klein, Sunne, Mägi, Jasmin ja teised.

Kanumermuifi kaõhtu.

Mõni toralidob endiste aadate eeskujul ta tänawu reha loengud enesetapamifets ajal. Tänewu tahab ühingu eriti rõhku panna muusika peale, korraldades nõndanimetatud ta m m e r u u s i t t a õhtuid ühes wõlawa teletuõega.

Efimeene jarwane õhtu wõlwa teletuõega, 25. jaanuaril, kell 8 õ õhingu ruumes, Toom-kooli 17. Terwe õhtu wõhenda:õhe tunnud Nõra muusikamehe Edward Grieg'i elule ja loominguile. Kontsert õjaks on tegewad kontserwatooriumi wane-ma kassil õplalab.

Kõneõhtu laelwandufest.

Laelwandufest ja merelaubandufest ebendamifets „Laelwandufest“ otustas korraldada referaate miheluguste meriasandufets ja laelwandufest puimuwate siijumuste selgitamifets. Efimeene jarwane referaat pealisse neljapäewal, 26. jaanuaril „Merimeeste Kodu“ ruumes Ius Sada-ma 11-a. aine üle „Laelwa täiskõne“ tündinstusõigufe seifufokõalil. Referaateõjaks on palutud wana. adw. abi M. Groskholm. Algus punkt kell 6 õhtul.

Diaadio.

KESKNÄDALAL, 25. JAANUARIL. TALLINN (408). 18.30 kõne: ins. Olbrei: Elekter koduses majapidamises. — 19.10 päewamised. — 19.30 kergesululine muusika ja „Grigri“. Strauss: Wiini lapsed, wals. Siede: huumori õhtu. Lincke: Awamäng operetist härrad Mikkau ja Heinweli — virtuosiid harmonikal ja teistel mänguristadel. — Drigo: Tallman, süit balletist. — Humoristliku ettekandega esinewad Paul Pinna ja Agaton Lüdiz. — Orkester. Morena: Maailmal on kikk, potpurriil. Jessel: Kohwitantad. — Solist: Karl Kukkk. Klarnett. — Orkester. Ketelbey: Persla turul, Intermetso. Kockert: Liblikate tants. Rhode: Intermetso. Marss.

Korjanduse luba.

Linna walituse poolt on luba antud „Eesti-maa pimede abidamifets seifufe“ toime panna korjandust linnas korjanduselehtedega poole aastaja joolul.

Sundmäärus weinikaupluste kohta wäljatõtamifet.

Keegi S. Sander jooiwid Sünninga uul. nr. 2 atwada weinikauplust weini kohaltarwitamifets ja wäljawiimifets. Linna walitlus tegi terwis-hoiu otakonnale ülesandeks wäljatõtada jundmäärust weinikaupluste kohta, mis seni puudunud.

Tallinna turq.

Turul ükna rohkesti rapetud liigu, nõdake 35 senti nael, kofihja wähemal arwul 38-42 senti, seapõõ 50 senti, wõfkatihja 20-28 senti, loomalihje 18-25 senti nael.

Wõi 1.10 senti, meierei wõi 1.20 senti nael, fimm 20-22 senti toop. Kanamunad 25 senti paar. Wõif 85 senti nael. Tangud 30-35 senti, kruuõid 35 senti toop.

Suitufilugud 15 senti kümne, wärsked raimed 12-13 senti, turjad 12 senti, Peififi iinidid 12 senti, üllud 18 senti, ahwenad 20-23 senti, hawid 20 f., wimmad 20 senti, kohad 50-55 senti, siad 45 senti, läheb 90-100 senti nael.

Dunad 20-25 senti toop, jõhwiwad 45 f. toop. Kofjed 8-10 fr. loorem, kofjed 6½-7 krooni määnuid 7½ fr., lepad 7½-8 krooni, turwas 6½ krooni loorem.

Rakwerc turq.

Rullid 3.10-3.30 fr., niind 3.75-4.50 fr., ebrad 2.50-3.25 fr., loerad 2.50-2.80 fr., rullifajahu 3.30-3.50 fr., rullifüül 4.50-5.20 fr., niifufipitufajahu 4.50-5.20 fr., äleõjela niifufajahu 5.50-6.20 fr., äleõjela odrajahu 5-5.50 fr., Odraatanguid 30-35 senti, kruuõid 30-35 senti, herned 30 senti, oad 30-35 senti, läärdad 35 senti toop.

Soepiim 15-17 senti toop. Nõbune wõi 105 senti 115 senti, meierei wõi 125-130 senti, juust 45-100 senti nael.

Rarwul lünder 4-4.50 fr. Eralihja seawiil 28-35 senti, naelawififi määgitandabel seawihja 35-45 senti, ploowirahm 50-55 senti, loomalihja 22-30 senti, lambalihja 28-32 senti, wõfkatihja 18-25 senti, siifufifint 60-65 senti nael.

Wärsked raimed 65-70 senti jada, wärsked haugid 20-25 senti, ahwenad 7-16 senti, lathad 15-20 senti, kohad 20-30 senti soolafigud 13-15 senti, kilud 12-15 senti, heringad 20-22 senti nael.

Seapõõwad 4-8 krooni täff. Põõlufeinad 150-180 senti, mefahfeinad 110-120 senti, soohwiwad 85-100 senti puud.

Wastutaw toimetaja K. Waldhju.

Wäljaandja kirjastus-ühifus „Staja“.

„Estonia“ teater.

Keskpäeval, 25. jaanuaril
kell 1/2 8 õhtul

Alandatud hindadega
7. korda

„Fanny ja ta teenijad“

Jerome K. Jerome komöödia
3 waatuses.

Pääsälähed Kr. 1.50—20 sent.

Neljapäeval, 26. jaanuaril
kell 1/2 8 õhtul

2. korda

„Romeo ja Juulia“

Gounod ooper 5 waat., 6 pild.

Narwa mnt. 11.

Dr. med. Wilms.

Sugu-, põie- ja naha-
haigused.

Wastuwõtm. 9—11 ja 5—6 1/2
naistele 11—12 ja 6 1/2—7.
Kõnetraat 15-92.

Ainult 50 marka.

84 pildiga, 256 lehek.
nahkseljaga köites huwi-

tawa sisuga
Laste lugemise
raamat.

Rehkenduse raamatud 5
ja 10 marka.

A. Tasso raamatu-
ja kirjutusmaterjali-
kauplus.

TARTUS, Promenadi n. 16.

Albu wallas

wõtab „KAJA“ ja „TEA-
TAJA“ tellimisi vastu
Gustav Johannson, Soo-
salu, Altpere.

RUKKITERI

Ostame kuiwi ja puhtaid

uute kõrgendatud hindadega

K. ENNUS & POEG,

TARTUS,

Riia uul. 133, telefon 4-29.
Suurturg 20, telefon 1-07.

Raamat, mida keegi ei saa enne käest ära panna, kuni ta
viimase leheküljeni läbi loetud, on kuulsalt inglise kirjaniku
EDGAR WALLACE'i romaan

„Kadunud miljon“

180 lhek. Hind 120 mk.

— Üllapõnev sündmustik algusest lõpuni —

Kes raamatu hinna rahas ehk postmarkides melle ära saadab,
sellele saadame raamatu postiga koju kätte.

„KAJA“ tallitus, Tallinn, Pikk uul. 42.

Arawete Piimaühing

wajab oma aurujõulisele meiereile

meierit—piimaühingu juhatajat

Kauplemine 25. jaan. s. a. kell 3 pl. piima-
ühingu ruumes. Isiklik ilmumine tarvilik. Soowi-
taw, et kohasooijad enda hariduse ja endise
teenistuse kohta teateid 22. jaan. s. a. Arawete
Piimaühingu juhatusel (Arawete ptk) ära saa-
daksid. Lähem taudleer, aam on Lehtse ja Järwa-
Jaani. Juhatus.

Iga edasipildija põllumees, kes
ajaga kaasas tahab käia, loeb
igapäew ilmuvat
ajalehte.

„Kaja“ on ainuke pealinna
päewaleht, kes põllumeeste huwi-
sid tõsiselt kaitses. Sellepärast on
kõige pealt iga põllumehe enese
huwides

„Kaja“ lugejaks olla.

Et see arusaamine teed rahwa
sekka on leidnud, tõendab järjest
suurenew „Kaja“ lugejate pere,
kelle arw mitmekümnele tuhan-
detesse on tõusnud.

Põllupidajatele on iseäranis kasulik

„Kaja“ vähemalt 6 kuu ja
pikema aja peale tellida, sest siis
saawad nad päris hinnata ühes
lehega suure 2 korda kuus ilmuwa

Põllutööajakirja „Põllumees“,

milles kõiki majapidamisesse puu-
tuwaid küsimusi ajakohaselt ja
asjatundlikult käsitatakse.

Pikkadeks õhtuteks toob „Kaja“
wõrralult põnewaid romaane ma-
ailma paremat kirjanikkudelt. Nais-
peret rõõmustab „Kaja“ prakti-
liste riidemoe uudistega. Iga lugeja
saab aasta lõpul hinnata ilusa
mitmewärwilise

selnakalendri ja tähtsraamatu-
käsitraamatu,

mis suure hulga kasulikke ja tar-
wilikke teateid sisaldab.

Hoolitsege, et ka Teie naaber „Kaja“ luge-
jaks hakkaks ja eneselo „Kaja“ kohe
lähemast postkontorist ära telliks.

„Kaja“ tellimise hind:

1 kuu peale postiga	Mk.	120.—
3	300.—	
6	510.—	
12	1000.—	

Tellimisi wõetakse vastu igas postkontoris.

Peakontor: Tallinn, Pikk
uul. nr. 42. — Postkast nr. 28.

— Tellige „Kaja!“ —

Uus Ford.

Meie anname teile kõik teated tema kohta.

Külastage meie näitusruume
reedel sel nädalal.

Tallinnas, W. Sadama 11, tel. 18-81.

Rakweres, Waksali 34/36, tel. 47.

Pärnus, Munga 2, tel. 362.

Eestimaa Põllumajanduse ja
Tööstuse A.-S.

„Estakland“

„
U
—
•
A.-S.

„Ühiselu“

trükitoda

Tallinnas,

Pikk uul. 42

Telefon 490

Wallawalitfused,
feltfid, ühingud —

tui teie wajate mõnesuguseid
trükitoid, näit: planfette, futseid,
tabeleid, tantselei-raamatuid,
põhikirju, aruandeid, arwelehli,
lendlehti, ülesfutseid ja m., siis
pöörduge oma tellimistega offe
A.-S. „Ühiselu“ trükitotta,
Tallinnas, Pikk 42, tel. 490.
Kõigi tellimiste kiire ja torra-
liku täitmise juures on töö-
hinnad A.-S. „Ühiselu“ trü-
kitojas wõrdlemisi mõõdukad.

„Poksija Billy“

Selles 165 lhek. paksuses romaanis, mis meie kirjastusel ilmus,
kirjeldab E. R. Burroughs, kuulsus Tarzani lugude autor, ühe Chicago
mullisepoisi labielamusi suurtel ilm-mereidel, mererööwite laewal
ja seda, kuidas sellest põlastamiswäärilisest uulitsakangelasest
karm elukool lõpuks tiseda ja autundeliku mehe teeb.

Romaanis „Poksija Billy“ wiib autor oma lugejad jällegi
kuulsasse dshunglisse, pannes jutukangelased wõitlema tunumata
saare metsikute elanikkudega.

Kõike seda oskab Burroughs nii meisterlikult kirjeldada, et ro-
maani otse hinge pidades loed.

Kes raamatu hinna, 100 marka, melle rahas wõi
postmarkides ära saadab, sellele saadame raamatu
omal kulul koju kätte.

„Kaja“ tallitus, Tallinna, Pikk uul. 42. Postkast 28.

Kruudneri wallas

wõtab „KAJA“ ja „TEA-
TAJA“ tellimisi vastu
hra Ferd. Keiss, Poka talus.